

Finansplan 2019-2021

Förslag från Regionstyrelsen 2018-10-31 §200

Finansplan 2019-2021	1
Inledning	3
Ekonomi.....	3
Samhällsekonomin.....	3
Landsting och regioners ekonomi.....	4
Ekonomiska förutsättningar jämfört med de i strategiska planen 2019-2021	4
Löne- och prisutveckling	6
Ekonomi i balans	7
Investeringar	7
Pensionskostnader.....	7
Övriga ekonomiska förutsättningar.....	7
Ramförändringar.....	8
Ekonomiska ramar och resultat 2019-2021	9
Riskanalys.....	9
Bilaga 1	11
Resultatbudget	11
Balansbudget.....	11
Finansieringsbudget.....	12
Investeringar	12
Regionbidrag.....	13

Inledning

Regionfullmäktige fastställde i oktober 2018 en strategisk plan med tre årsbudget för åren 2019-2021. I treårsplanen anges regionens vision och strategiska mål för planeringsperioden. Budgeten innehåller även beslut om skattesats och ekonomiska ramar för områdena hälso- och sjukvård, kultur och regional utveckling samt politisk verksamhet.

Finansplanen är en uppdatering av de övergripande ekonomiska förhållandena samt en redovisning av nu aktuella ramar under perioden 2019-2021.

Vid ett ordinarie riksdagsval som leder till regeringsskifte har den tillträdande regeringen tre veckor på sig att presentera en budgetproposition (BP) för riksdagen, dock senast 15 november. Om inte en ny regering hinner tillträda är det en övergångsregering som utarbetar den. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bedömer att det kan dröja ytterligare veckor innan en ny regering finns. Därför är bedömningen att övergångsregeringen lämnar en budgetproposition utan någon betydande påverkan på skatteunderlaget.

Ekonomi

Samhällsekonomin

Efter några års stark tillväxt råder högkonjunktur i svensk ekonomi nu men Sveriges kommuner och Landsting bedömer en konjunkturavmattning kommer att synas allt tydligare under 2019. De räknar med en inbromsning av såväl BNP- som sysselsättningsstillväxten under 2019-2020 och att tillväxten en tid understiger tillväxten för ekonomins underliggande potential, vilket är normalt efter en högkonjunktur.

Trots högkonjunktur har utvecklingen av priser och löner varit rätt måttlig. Visserligen har konsumentprisinflationen i höst tagit fart, men beror i hög grad på höga energipriser och den svaga svenska kronan. Bedömningen är även att Riksbanken i december kommer att höja reporäntan, samt att flera höjningar väntar 2019.

Procentuell förändring, enligt SKL oktober 2018:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Antal arbetade timmar ¹	2,0	2,1	2,0	0,3	-0,3	0,2
Realt skatteunderlag	2,6	1,1	1,6	0,6	0,2	0,8
Befolkning 15-74 år	0,9	1,1	0,8	0,6	0,5	0,6

¹ Kalenderkorrigerad utveckling

Landsting och regioners ekonomi

Landsting och regioner sammantaget redovisade 2017 ett överskott på 2,7 miljarder kronor. Resultatet är en försämring jämfört med föregående år, då det uppgick till 3,3 miljarder. År 2017 uppnår nio landsting och regioner ett resultat på två procent eller mer av skatter och bidrag.

Ekonomiska förutsättningar jämfört med de i strategiska planen 2019-2021

Befolkningen

I december 2017 hade Norrbotten 251 295 invånare vilket är 215 fler än året innan. I de ekonomiska beräkningarna antas att befolkningen förändras enligt SKL:s trendframskrivning. Det innebär att i beräkningarna finns ca -140 färre invånare 2019 än 2018 för att därefter minska med drygt 300 per år. Invånarantalet är förbättrat 2019 och försämrat 2020 och 2021 jämfört med den strategiska planen.

Skatter, utjämning och generella statsbidrag

Skatteunderlagstillväxten i riket 2019 beräknas till 3,4 procent för att därefter vara 3,3 år 2020 och 3,8 år 2021 enligt bedömning av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Jämfört med den strategiska planen är 2018 0,2 procent lägre och 2019 och 2020 är 0,2 procent högre.

Statens bidrag till landstingssektorn består i allt väsentligt av kommunalekonomisk utjämning och bidraget till läkemedel.

I budgetpropositionen för 2017 beslutade riksdagen om ett tillskott till kommunsektorn om tio miljarder kronor från och med 2017 för att kommuner och landsting skulle ha långsiktiga planeringsförutsättningar. Pengarna fördelas befolkningsbaserat och baserat på antal asylsökande. Av tillskottet som fördelas per invånare får kommunerna 70 procent och landstingen 30 procent. Av tillskottet fördelat med hänsyn till asylsökanden får kommunerna 80 procent och landstingen 20 procent. Från 2021 är tanken att hela anslaget ska ligga i kommunalekonomiska utjämningen som generellt bidrag. Dessa bidrag finns medräknade i den strategiska planen.

I budgetpropositionen för 2018 föreslår regeringen att kommuner och landsting tillförs 5 miljarder år 2019 (3,5 miljarder till kommuner och 1,5 till landsting) och ytterligare 5 miljarder år 2020. Detta tillskott är utöver de redan beslutade miljarderna. För Norrbotten skulle det innebära 36,8 mnkr 2019 och 72,8 mnkr 2020. Avgiftsfrihet för gynekologisk cellprovsscreening infördes från 2018 och innebar minskade patientavgifter vilket landstingen får ett riktat bidrag för 2018 och skulle öka det generella statsbidraget 2019. Norrbotten fick 3,5 mnkr som ett riktat statsbidrag och för 2019 innebär det 3,5 mnkr i ökade generella statsbidrag. Dessa är medräknade i denna plan

En översyn av utjämningsystemet har pågått och ett betänkande redovisades den 1 oktober 2018 som väntas komma på remiss till kommuner och regioner under 2019.

Statsbidrag läkemedel

En översyn pågår avseende den långsiktiga formen för finansiering, subvention och prissättning av läkemedel. Utredningen ska lämna slutbetänkande i december 2018.

Mot bakgrund av detta är SKL och regeringen överens om upplägg för 2017-2019. Ersättningen till landstingen bygger på Socialstyrelsens läkemedelsprognos. Den fastställs för 2019 den i början av november 2018. Landstingen får även 70 procent i ersättning för den Hepatit-C behandling som prognostiseras inom ramen för TLV-beslut och om ordnat införande. Landstingen ska även betala till staten 40 procent av den återbäring som förmånsläkemedel genererar från läkemedelsbolagen.

I treårs budget antas att bidraget räknas netto upp med 2,6 procent 2019 och 3,0 procent 2020.

Riktade ersättningar

Regeringen avsätter medel för ett antal riktade statsbidrag i syfte att stimulera huvudmännen att vidta utvecklings- och förbättringsåtgärder som regeringen bedömer angelägna inom hälso- och sjukvården.

I den strategiska planen antogs att bidrag 2019 erhålls för områdena psykisk hälsa, ökad tillgänglighet och jämlikhet i förlossningsvården samt förstärkta insatser för kvinnors hälsa, goda arbetsvillkor och patientmiljard utifrån de aviseringar som fanns i budgetpropositionen 2018. Dessa medel är inte beslutade av riksdagen ännu.

I planen antas att regionen erhåller sin befolkningsandel av dessa medel och att kostnader uppstår i motsvarande grad, vilket är en försämring med 10 mnkr jämfört med den strategiska planen. Då medlen är tillfälliga ska de användas för puckelkostnader som uppstår vid förändring av verksamheten.

Utdebitering

För att finansiera Region Norrbottens uppgifter betalar norrbottningarna landstingsskatt. Regionens utdebitering av skatt 2019 är oförändrat 11,34 per skattekrone, vilket motsvarar 11,34 procent av den beskattningsbara inkomsten.

Sammanfattning

Procentuell förändring från föregående år om inte annat anges.

	2018	2019	2020	2021
Utdebitering kr/skattekrona	11,34	11,34	11,34	11,34
Skatteunderlagsutveckling i riket ²	3,6	3,4	3,3	3,8

² Enligt SKL oktober 2018

	2018	2019	2020	2021
Antal invånare 1 november året innan	251 117	250 974	250 611	250 273

Sveriges Kommuner och Landstings prognos är underlag för bedömning av skatteintäkter och utjämning.

Skatt, utjämning och generella statsbidrag, mkr:

	2018	2019	2020	2021
Skatteintäkter	6 422	6 530	6 676	6 860
Del- och slutavräkning	-23			
Summa skatteintäkter	6 399	6 530	6 676	6 860
Inkomstutjämning	691	731	744	766
Kostnadsutjämning	278	307	318	326
Strukturbidrag	164	164	163	163
Regleringsavgift	-76	-40	-15	-26
Statsbidrag läkemedel	719	738	760	785
Generella statsbidrag	38	26	16	
Summa statsbidrag och utjämning	1 814	1 926	1 986	2 014
Summa skatt, statsbidrag och utjämning	8 213	8 456	8 662	8 874
Förändring - skatteintäkter	1,4	2,0	2,2	2,8
Förändring statsbidrag och utjämning	6,0	6,2	3,1	1,4
Förändring skatt, statsbidrag och utjämning	2,4	3,0	2,4	2,4

Löne- och prisutveckling

Landstingsindex, procentuell förändring mellan åren:

	2018	2019	2020	2021
LPIK inklusive läkemedel, okt 2018	3,2	2,4	2,8	2,6
LPIK exklusive läkemedel, okt 2018	3,8	2,9	3,3	3,1

I landstingsprisindex ingår en bedömd prisutveckling, inte kostnader exempelvis för nya läkemedel.

Ekonomi i balans

Region Norrbotten ska enligt kommunallagen ha en ekonomi i balans, d v s intäkterna ska överstiga kostnaderna. Uppkommet underskott ska regleras senast tredje året efter det att underskottet uppkommit. Om det finns synnerliga skäl kan fullmäktige besluta att sådan reglering inte ska göras.

Kommunallagens balanskrav uppfylldes inte åren 2014 och 2015 vilket innebär att regionen hade ett balanskravsunderskott på totalt 275 mnkr att återställa de närmaste tre åren. 2016 och 2017 redovisade regionen överskott som gjorde balanskravsunderskottet kunde återställas 2017. Det prognosticerade årsresultatet för 2018 på 321 mnkr innebär att balanskravsresultatet är positivt.

Investeringar

För planperioden 2019-2021 ger regionfullmäktige regionstyrelsen en beslutsram på 294 mnkr 2019, 253 mnkr 2020 och 344 mnkr 2021. Bedömd likviditetsbelastning är 627 mnkr 2019, 477 mnkr 2020 och 363 mnkr 2021.

Vid ny- och tillbyggnation där Region Norrbotten är byggherre avsätts en procent av den totala byggkostnaden till konstnärlig gestaltning.

Regionstyrelsen har i oktober 2018 godkänt en avsiktsförklaring om att teckna ett avtal med LKAB om villkoren för förhandling om förtidslösen, planering mm inför ett nytt sjukhus i Kiruna. Ett avtal bedöms kunna föreläggas regionfullmäktige våren 2019.

Pensionskostnader

Pensionskostnaderna beräknas till 818 mnkr 2019 och öka till 947 mnkr 2021. Pensionskostnaderna beräknas enligt senaste prognosen från Skandikon bli 12 mnkr högre 2020 och 11 mnkr lägre 2021 jämfört med den strategiska planen. Finansiella kostanden för pensioner beräknas bli 7 mnkr högre 2019 och 10 mnkr lägre 2020 än i den strategiska planen.

Förändringen beror på uppdaterade prognosparametrar från SKL som ger en lägre ökningstakt för inkomstbasbeloppet 2019 och 2020.

Övriga ekonomiska förutsättningar

Prisutvecklingen är marginellt förändrad jämfört med strategiska planen förutom att energipriserna ökar kraftigt.

I den strategiska planen för 2019-2021 avsattes för att minska beroendet av inhyrd bemanning i ett första skede 49 mnkr för 2018/2019 för satsning på sjuksköterskor. Regionstyrelsen ska även göra en översyn av lönestrukturen på regionens sjukhus.

När pågående förändringar av magnetkameraverksamheten i Piteå och Sunderbyn är genomförda under planperioden ska regionstyrelsen utreda framtida magnetkameraverksamhet i Kalix.

Energipriserna påverkas negativt på grund av den torra sommaren, varför en tillfällig budgetökning görs för 2019 på 17 mnkr.

Kraven på den planerade upphandlingen av kollektivtrafik bedöms ökas och därmed minska kostnaderna jämfört med bedömningen i den strategiska planen.

Med anledning av en ny politisk organisation från 2019 har budget räknats om. Antal regionråd och oppositionsråd minskar liksom anslaget för revisionen som minskar med 30 procent. Budget för internpension 1,9 mnkr ska hanteras regiongemensamt. Enligt övergångsregler betalas partistöd till miljöpartiet och liberalerna även 2019.

Genom en ny finanspolicy och ändrad placeringsstrategi bedöms de finansiella intäkterna ge en genomsnittlig avkastning på 5 procent 2019 och 2020 och 3 procent 2021, vilket är en sänkning med 1 procentenhet jämfört med den strategiska planen. Avkastningen är beroende på det konjunkturläge som råder. Finansiella intäkterna bedöms bli 11 mnkr lägre 2019 jämfört med den strategiska planen beroende på den oro på börsen som råder hösten 2018 vilket sänker marknadsvärdet på regionens placeringar.

Verksamheternas årsprognoser per augusti pekar på ett underskott på 226 mnkr.

Ramförändringar

De ovan redovisade förändringarna ger följande ekonomiska effekter:

	2019	2020	2021
Resultat enligt Strategisk plan 2019-2021	259	170	-118
Förändring:			
Skatteintäkter	-25	-13	1
Generella statsbidrag och utjämning	26	25	26
Statsbidrag läkemedel, netto	-15	-22	-26
Nationella överenskommelser	-10	-10	-10
HR-satsning sjuksköterskor		50	50
Energipriser	-17		
Kollektivtrafik		14	14
Politisk verksamhet	3	4	4
Index löner och priser	10	8	9

	2019	2020	2021
Pensioner		-12	11
Finansiella intäkter	-11	-13	-58
Finansiella kostnader (pensioner)	-7	10	
Totalt förändringar	-46	41	21
Resultat 2019-2021	213	211	-97

Ekonomiska ramar och resultat 2019-2021

Verksamheten är inne i ett förändringsarbete och arbetar aktivt med åtgärder som ska ge ekonomisk effekt. Regionfullmäktige godkände i strategiska planen 2019-2021 ett underskott i verksamheten 2019 och därefter skulle de vara i balans. Det pågående arbetet att minska kostnaderna ska fortsätta så att verksamhetens kostnadsnivå ligger i nivå med rikets. Då de demografiska utmaningarna är stora påverkar det verksamheternas möjligheter att sänka kostnaderna. Det bedöms påverka takten för hur snabbt verksamhetens underskott kan minska under perioden.

I det påbörjade arbetet med hälsa och vård 2035 ska regionstyrelsen beakta behovet att minska kostnaderna då kostnadsökningarna baserat på de demografiska behoven inte är finansierade. Det vill säga åtgärder motsvarande 274 mnkr behöver identifieras för att region Norrbotten ska ha ett resultat som motsvarar två procent av skatter och bidrag 2021. Fram till 2025 behöver åtgärder på totalt 521 mnkr inklusive ovanstående identifieras.

Resultat 2019-2021

	2019	2020	2021
Resultat exklusive verksamhetens underskott	213	211	-97
Rammminskning och fortsatt brett arbete med verksamhetsförändringar för att nå två procent av skatt, statsbidrag och utjämning			274

Riskanalys

Utmaningen är att verksamheterna klarar hemtagning av ekonomiska effekter av det förändringsarbete som pågår. Riskfaktorer är:

- Att kompetensväxlingen inte går i planerad takt
- Att bemanningsöversynen på avdelningarna inte ger tillräcklig effekt
- Att inte bli oberoende av inhyrd personal
- Att nya invånare flyttar in med okända behov

-
- Att avkastningen på pensionsportföljen blir lägre om det blir lågkonjunktur innan 2021.
  - Att bättre produktions- och kapacitetsplanering inte ger ökad produktivitet
  - Att kostnaderna för läkemedel ökar och att verksamheten inte kan identifiera andra områden för kostnadsminskning
  - Att kostnaderna för köpt vård ökar
  - Att digitaliseringen inte går i den takt som planeras och inte ger de ekonomiska effekter som behövs
  - Att omvandlingen till målbild hälsa och vård inte ger de ekonomiska effekter som behövs
  - Att kostnaderna för upphandlad kollektivtrafik ökar
  - Att energipriserna fortsätter att öka

Bilaga 1

Resultatbudget

Mnkr	2019	2020	2021
Verksamhetens intäkter	1 206	1 211	1 211
Verksamhetens kostnader	-9 318	-9 543	-9 914
Avskrivningar	-231	-240	-259
Verksamhetens nettokostnad	-8 343	-8 572	-8 962
Skatteintäkter	6 530	6 676	6 860
Generella statsbidrag och utjämning	1 926	1 986	2 014
Resultat före finansiella poster	113	90	-88
Finansiella intäkter	204	224	146
Finansiella kostnader	-104	-103	-155
Resultat	213	211	-97
Förändring verksamhetens nettokostnad	4,1	2,7	4,5
Förändring skatt och statsbidrag	3,0	2,4	2,4

Balansbudget

Mnkr	2019	2020	2021
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	2 661	2 896	2 999
Omsättningstillgångar	5 634	5 916	6 095
Summa tillgångar	8 295	8 812	9 094
Eget kapital	2 970	3 183	3 394
Årets resultat	213	211	-97
Avsättningar	3 342	3 648	4 027
Långfristiga skulder	40	40	40
Kortfristiga skulder	1 730	1 730	1 730
Summa skulder och eget kapital	8 295	8 812	9 094
Soliditet blandmodell	38	39	36
Soliditet fullfondering	-14	-9	-9

Finansieringsbudget

Mnkr	2019	2020	2021
Den löpande verksamheten			
Årets resultat	213	211	-97
Justering för:			
Avskrivningar	231	240	259
Avsättningar/långfristiga skulder	357	390	472
Ianspråktaga avsättningar/skulder	-75	-84	-93
Pensionsfond (kortfristiga placeringar)	-404	-424	-346
Ökn/minsk kortfristiga fordringar	-47	-6	-1
Verksamhetens netto	275	327	194
Investeringar			
Finansiella investeringar	-1	-1	-1
Materiella investeringar	-570	-475	-362
Investeringsnetto	-571	-476	-363
Ökn/minsk långfr fordringar	1	1	1
Förändring likvida medel	-295	-148	-168
Likvida medel vid årets början	1 227	932	784
Likvida medel vid årets slut	932	784	616
Pensionsportfölj, marknadsvärde	4 276	4 700	5 046

Investeringar

Mnkr	2019	2020	2021
Beslutsram			
Investeringar inkl externa hyresgäster	293	253	394
Investeringar finansiella	1	1	1
Summa beslutsram	294	254	395
Likviditetsram	571	476	363

Regionbidrag

Mkr	Budget		
	2019	2020	2021
Hälso- och sjukvård	7 939,5	8 156,8	8 536,6
Regionalutveckling inkl kultur och trafik	362,5	374,1	383,1
Politisk verksamhet	41,4	41,0	42,0
Summa	8 343,4	8 571,9	8 961,7

Hälso- och sjukvård

Mkr	Budget		
	2019	2020	2021
Anslag året innan	7 710,5	7 939,5	8 206,8
Prisuppräknig	202,7	174,7	310,8
Demografi	44,0	43,0	42,0
Sjuksköterskor	48,6		
Skandionkliniken	1,0		
Tandvård unga 23 år	4,1		
Sunderby investeringen, engångskostnad samt ökad drift		10,0	27,0
Komponenter och underhåll	-15,0		
Resultatkrav förändring	-94,5		
Energikostnader	16,7	-16,7	
Sjuktransporter	0,8		
Nationella överenskommelser	10,0		
Vårdval, samordning, egenavgifter, vaccination	8,1		
Omfördelning	3,2		
Regionbidrag	7 939,5	8 156,8	8 536,6

Regional utveckling och kultur

Mkr	Budget		
	2019	2020	2021
Anslag året innan	349,5	362,5	374,1
Prisuppräknig	7,2	7,6	9,0
Kultur	2,5		
Trafik	-2,0	6,0	
Näringspolitik	6,5	-2,0	
Regionbidrag	362,5	374,1	383,1

Politisk verksamhet

Mkr	Budget		
	2019	2020	2021
Anslag året innan	45,8	41,4	41,0
Prisuppräknning	0,4	0,8	1,0
Förändring organisation	-4,1		
Partistöd	1,2	-1,2	
Internpension ³	-1,9		
Regionbidrag	41,4	41,0	42,0

Specifikation politisk verksamhet 2019

Tkr	Budget 2019
Regionfullmäktige	5 970,8
Revision	6 305,4
Uppdragsberedning	1 332,1
Sjukvårdsberedning	1 332,1
Patientnämnd	765,1
Regionstyrelse	8 698,6
Oppositionsråd omkostnadsram	112,5
Samverkansberedning hälsa, vård, omsorg och skola	159,2
Partistöd	13 475,5
Valutskott	97,9
Summa	41 433,2

---

³ Internpension redovisas regiongemensamt